

4. Richard Axel and Linda Buck Awarded 2004 Nobel Prize in Physiology or Medicine.

ГІБІСКУС СИРІЙСЬКИЙ В КОМПОЗИЦІЯХ ПАРКУ КОРСУНЬ-ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА

*Лоєнко К.М., молодша наукова співробітниця відділу охорони природи
Корсунь-Шевченківський державний історико-культурний заповідник*

Унікальним туристичним об'єктом Черкащини є пам'ятка садово-паркового мистецтва XVIII–XIX століття «Корсунь-Шевченківський парк» (далі – Парк), що входить до складу Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника (далі – Заповідник). Однією з основних його функцій є рекреативно-оздоровча, яка передбачає відтворення фізичних, духовних і нервово-психічних сил людини, підтримку й зміцнення її здоров'я. Особливо це стало важливим роки пандемії *COVID-19* і під час дії воєнного стану. Адже куточки заповідного парку сприяють стабілізації психоемоційного стану відвідувачів.

Одним з критеріїв створення сучасних композицій Парку є забезпечення їх високої декоративності. Саме тому дендроколекція доповнюється видами красивоквітучих кущів керії японської *Kerria japonica* (L.), вейгели квітучої *Weigela florida* (Bunge) A.DC., дейції шорсткої *Deutzia scabra* Thunb. тощо. Літньої пори особливо барвистими є куточки, створені з використанням гібіскуса сирійського *Hibiscus syriacus* (L.).

Гібіскус сирійський *Hibiscus syriacus* (L.) – рослина родини Мальвові *Malvaceae*, роду Гібіск *Hibiscus* L. Це – листопадний кущ або невелике дерево висотою до 5–6 м. Листки – яйцеподібні або яйцеподібно-ромбічні з широкою клиноподібною основою. Квітки розташовані в пазухах листків, поодинокі. Найчастіше зустрічаються квіти білого, бузкового, рожево-пурпурового і фіолетового забарвлення, прості або махрові. Плід – коробочка, з волосками коричнево-іржавого кольору. Природний ареал: Мала Азія, Індія, Китай [1, с. 400].

Уперше гібіскус сирійський *Hibiscus syriacus* (L.) був висаджений на території Парку в 2013 році. Кущ мав висоту 0,8 м, забарвлення квітів – біле. Його передав Гусак Станіслав, працівник відділу охорони й пожежної безпеки Заповідника. Кущ був висаджений в розарії, поруч із палацом Понятовського, а в 2018 році пересаджений до будівлі історичного музею.

У 2018 році було висаджено кущі гібіскусу сирійського *Hibiscus syriacus* (L.) вздовж історичного музею. Посадковий матеріал отримано з приватних колекцій працівників

Заповідника й жителів м. Корсуня-Шевченківського. На даний час кущі мають висоту 1 м 20 см – 1 м 60см, вони масово квітнуть щорічно. Один з кущів вирізняється махровими квітами фіолетового кольору, а інші – мають одинарну оцвітину й забарвлення білого, блідо-рожевого, рожевого та фіолетового кольорів (рис.1,2,3).

Рис.1

Рис.2

Рис.3

У 2020 році Парк отримав саджанці гібіскуса сирійського *Hibiscus syriacus* (L.) від Циганенка Олександра, місцевого жителя, громадського активіста, який долучається до екологічних заходів, котрі проводить Заповідник [3;4]. Саджанці висадили на острові Деніс,

на доріжках, що ведуть від головної алеї до стели з багатофігурною композицією за мотивами творів Т.Шевченка [2, с. 122]. На даний час кущі мають висоту 0,5 м – 1м10см. У 2023 році спостерігалось перше квітування деяких з них. Квіти мали біле забарвлення.

Кущі гібіскуса сирійського *Hibiscus syriacus* (L.)також були висаджені навколо робінії псевдоакації *Robinia pseudoacacia* (L.), що росте поруч із ділянкою «Бузкового саду» на острові Коцюбинського. Квітують рослини білим і фіолетовим кольорами.

Упродовж періоду зростання виду гібіскус сирійський *Hibiscus syriacus* (L.) за ним проводиться постійний догляд: весняна і формуюча обрізки, рихлення ґрунту навколо рослин, мульчування, полив, внесення органічних добрив. За необхідності проводиться обробка інсектицидами від заселення попелицею.

Насадження красивоквітучих кущів позитивно впливає на біорозмаїття рослинного та тваринного світу Парку. Композиції з використанням гібіскуса сирійського *Hibiscus syriacus* (L.) вирізняються високою декоративністю. Тривале та яскраве квітування дарує насолоду й емоційне піднесення відвідувачам Парку.

Список використаних джерел:

1. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі / НАН України, Нац. ботан. сад імені М. М. Гришка ; [за ред. М. А. Кохна]. Київ : Фітосоціоцентр, 2002. Ч. 1: Покритонасінні / [М. А. Кохно, Л. І. Пархоменко, А. У. Зарубенко та ін.]. 447 с.
2. Степенькіна П. Незакінчена історія старовинного парку. Черкаси : Вид-ць Чабаненко Ю.А., 2021. 142 с.
3. Сторінка Фейсбук Заповідника. URL: <https://www.facebook.com/KorsunZapovidnyk/posts/pfbid02cjaqjhflJbMsfG718Vy1MoCxіNJ1b8q3ajLNYDe2K8zYruAw8JyZ7C2e6Ho4GzGY1>, (дата звернення: 04.09.2023).
4. Сторінка Фейсбук Заповідника. URL: <https://www.facebook.com/KorsunZapovidnyk/posts/pfbid024f5eH3zTbgixqsATGkxhLSA6oCr7kn1GdkC1facXKPSPcnJYpgrT2vU2DmATXhqxl>(дата звернення: 04.09.2023).

ФІТОТОКСИЧНІСТЬ ІОНІВ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ ТА АДАПТАЦІЯ РОСЛИН ДО ЇХ НАДЛИШКОВОГО ВМІСТУ

Лисенко О.І., провідний інженер